

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

Iphondo leMpuma Kapa: Isabe leMfundo
Provinsie van die Oos Kaap: Department van Onderwys
Porafensie Ya Kapa Botjhabela: Lefapha la Thuto

NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT

GRAAD 12

SEPTEMBER 2024

AFRIKAANS HUISTAAL V1 NASIENRIGLYN

PUNTE: 70

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 12 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIP

VRAAG 1

Nasien van die leesbegrip:

- Die fokus is op die begrip van die leesteks. Spel- en taalfoute word nie nagesien nie tensy dit die begrip/verstaan van die teks beïnvloed. (Taal- en spelfoute moet wel aangetoon word.)
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepeenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Geen punte word vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING toegeken nie. Die rede/bewys/motivering word oorweeg by die punttoekenning.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie gepeenaliseer** indien die aanhalingstekens ontbreek **nie**.
- Waar eenwoordantwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- Aanvaar by meervoudigekeusevrae BEIDE die ooreenstemmende letter met die korrekte antwoord EN/OF die volledige, uitgeskryfde antwoord.

VRAAG 1 (Sien binne konteks na; sien betekenis na, nie woorde nie/taalgebruik nie.)			
Vraag		Antwoord	Punte
1.1	1.1.1	'n Vraag word gevra. √	1
	1.1.2	Dit beklemtoon die vraag of die eksaminering en/of kwalifikasie werklik van waarde is. / Dit kan dui dat die spreker skepties is of 'n matrieksertifikaat waarde het. √ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
	1.1.3	"Derduisende matrikulante" √	1
1.2	Dit verskaf geleenthede, dit bied lewenskans, dit gee geleentheid tot verdere studie, dit bied werksgeleenthede, dit bied geleentheid om aspirasies na te jaag. √√√√ <i>Die kandidaat bied enige VIER antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>		4

1.3	Indien die graad 12-kandidaat onsuksesvol is, kan die genoemde geleentheid nie realiseer nie. / Slegs indien die graad 12-kandidaat slaag, kan die genoemde geleentheid nagejaag word. /Die kandidaat is onseker of hy/sy sy/haar planne ná graad 12 kan najaag. √ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.4	Sekere kandidate het dalk 'n graad herhaal / sekere kandidate het reeds opleiding vóór graad 1 gekry, bv. graad R. √ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.5	Die skool speel 'n rol, die ouerhuis speel 'n rol. √√	2
1.6	Hy/Sy kan dankbaar wees dat daar ondersteuning is. / Hy/Sy kan waardering hê teenoor persone wat hom/haar ondersteun het./ Hy/Sy kan mislukking (bv. om te druipe) met ondersteuning beter hanteer. Hy/Sy behoort gemotiveerd te wees om te presteer, aangesien sy/haar ondersteuners dit verwag. √ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.7	Die onderwyser bied nie gehalte-onderrig aan nie. / Die onderwyser bied nie lesse volgens voorskrif aan nie. √√ <i>Die kandidaat bied TWEE soortgelyke antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	2
1.8	Dit vergelyk goed met soortgelyke kurrikulums van ander lande oor 'n tydperk van 12 jaar. √	1
1.9	Nee, die SAOU lei jaarliks onderwysers op. OF Ja, nie alle onderwysers is lede van unies wat opleiding gee nie. √ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.10	gehalte-onderrig, inhoud en peil van die leerplan, opleidingsvlak en kwalifikasies van die onderwysers √√√ <i>Die kandidaat bied DRIE antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	3
1.11	Hulle sê die proses is deursigtig, maar inligting oor aanpassings word nie bekend gemaak nie. √ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1

1.12.1	Die hele proses moet streng vertroulik geskied./ Foute met punte– invoer moet uitgeskakel word. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.12.2	Nee. Slegs indien daar goeie redes daarvoor bestaan, word punte aangepas. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.13.1	Die skrywer is verbonde aan die SAOU se professionele dienste – afdeling / is 'n kenner. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.13.2	Ja, die proses van eksaminering en die kwalifikasie is geloofwaardig. ✓ OF Nee, baie mense sit met 'n graad 12-kwalifikasie, maar is steeds werkloos. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.14.1	Wat tevore 'n driipsyfer was, is nou 'n slaagsyfer./ Dis deesdae makliker om te slaag./ Standaard verlaag. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.15.1	Hy glimlag; sy hande is in sy sakke. ✓✓	2
1.15.2	Hy is tevrede, want dit is (vir hom ook) makliker om te slaag./ Hy voel tevrede oor sy eie grappie oor onderskeidings. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
1.16	Teks A verwys na die standaard van vraestelle en Teks B verwys na die slaagstandaard. ✓ EN Indien slaagvereistes so maklik verlaag word, laat dit 'n mens wonder of 'n matrieksertifikaat soveel waarde het / word geïnsinueer dat 'n matrieksertifikaat minder waarde het. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
TOTAAL AFDELING A:		30

AFDELING B: OPSOMMING**VRAAG 2****Nasien van die opsomming**

- Die nasien van die opsomming word baseer op die insluiting van die relevante feite in die teks wat met die vraag ooreenstem.
- Opskrif/titel: Daar word nie van kandidate verwag om die leesstuk van 'n opskrif/titel te voorsien nie.
- Kandidate moet die opsomming in hul **eie sinne**, in enige volgorde skryf.
- Slegs wenke wat in **vol sinne** aangebied word, verdien punte.
- Rofwerk/beplanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidate moet die korrekte getal woorde aandui.
- Punte word soos volg toegeken:
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
  - 3 punte vir taal
  - Totale punte: 10
- **Verspreiding van punte vir taal wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:**
  - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
  - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
  - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe
- **Verspreiding van punte vir taal wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het:**
  - 6–7 direkte aanhalings: ken geen punte vir taal toe nie
  - 4–5 direkte aanhalings: ken 'n maksimum van 1 taalpunt toe
  - 2–3 direkte aanhalings: ken 'n maksimum van 2 taalpunte toe

INTERPRETASIE VAN HIERDIE NASIENRIGLYN:

Indien 'n kandidaat woordelike aanhalings as feite aanbied, word hy/sy soos volg vir taal bepunt:

- Met 6 of 7 korrekte feite kan die kandidaat geen punte vir taal verdien indien hy/sy 6/7 aanhalings as feite aanbied nie; slegs 1 taalpunt verdien vir 4/5 aanhalings; 2 taalpunte verdien vir 2/3 aanhalings; 3 taalpunte verdien in die geval van slegs 1 aanhaling.
- Met 4 of 5 korrekte feite kan die kandidaat geen punte vir taal verdien indien hy/sy 4/5 aanhalings as feite aanbied nie; slegs 1 taalpunt verdien vir 2/3 aanhalings; 2 taalpunte verdien in die geval van slegs 1 aanhaling.
- Met 2 of 3 korrekte feite kan die kandidaat geen punte vir taal verdien indien hy/sy 2/3 aanhalings as feite aanbied nie; slegs 1 taalpunt verdien in die geval van slegs 1 aanhaling.
- Met 1 korrekte feit kan die kandidaat geen taalpunt verdien indien die enkele feit 'n aanhaling is nie.

LET WEL:

- Tel van woorde:
- Nasieners moet die aantal woorde wat gebruik is, tel.
- Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
- As die getal woorde oorskry is, lees tot by die laaste sin waarin die getal woorde oorskry word en ignoreer die res van die opsomming.
- Korter opsommings wat die vereiste aspekte bevat, mag nie gepenaliseer word nie.

NASIENSIMBOLE

^	Onvolledige sin
F	Feitefout
A	Aanhaling
S	Stelling

MOONTLIKE PARAGRAAF

Doen waarvan jy hou/besoek plekke waarvan jy hou. Kies die mense saam met wie jy vakansie hou versigtig. Bly binne jul begroting. Maak seker dat jy doeltreffend vooruit beplan. Neem foto's/vat jou kamera saam/dalk 'n dagboek om na die tyd na die herinneringe te kyk. Dit is aanvaarbaar om jousef so 'n bietjie te bederf. Kies die uitstappies en aktiwiteite van jou vakansie rondom 'n tema. Werk 'n vakansierooster uit sodat almal kan help/sodat jy nie alles self hoef te doen nie.

[Getal woorde: 86]

OF

AANHALINGS UIT DIE TEKS	MOONTLIKE BEWOORDING
<ul style="list-style-type: none"> • Moenie 'n bestemming kies wat nie by jou voorkeure aansluit nie ... 	Doen waarvan jy hou./ Besoek plekke waarvan jy hou.
<ul style="list-style-type: none"> • Moenie saam met mense vakansie hou wat jou irriteer nie ... 	Kies die mense saam met wie jy vakansie hou versigtig.
<ul style="list-style-type: none"> • Moenie meer geld spandeer as waarvoor julle begroot het nie. 	Bly binne jul begroting.
<ul style="list-style-type: none"> • Dit is ook belangrik om deeglik vooruit te beplan. 	Maak seker dat julle doeltreffend vooruit beplan.
<ul style="list-style-type: none"> • Dit is heerlik om agterna ... na jou herinnering te kyk en te onthou hoe lekker dit was. 	Neem foto's/Vat jou kamera saam/dalk 'n videokamera en 'n dagboek om na die tyd na die herinneringe te kyk.
<ul style="list-style-type: none"> • Bederf jouself so 'n bietjie. 	Dit is aanvaarbaar om jouself so 'n bietjie te bederf.
<ul style="list-style-type: none"> • Kry 'n tema vir jou vakansie ... 	Kies die uitstappies en aktiwiteite rondom 'n tema.
<ul style="list-style-type: none"> • Moenie alles self doen nie ... probeer om meer te delegeer en minder self te doen. 	Werk 'n vakansierooster uit sodat almal kan help/sodat jy nie alles self hoef te doen nie.
(Die kandidaat kan enige 7 feite neerskryf.)	Getal woorde: 86

TOTAAL AFDELING B: 10

NASIEN VAN OPSOMMINGS INDIEN DIREKTE AANHALINGS GEBRUIK WORD

Gewone opsomming met eie woorde	AANTAL DIREKTE AANHALINGS UIT DIE TEKS							TOTAAL
	7 AANHALINGS	6 AANHALINGS	5 AANHALINGS	4 AANHALINGS	3 AANHALINGS	2 AANHALINGS	1 AANHALING	
7 feite +3 pte	+ 0	+ 0	+ 1	+ 1	+ 2	+ 2	+ 3	7
6 feite + 3 pte		+ 0	+ 1	+ 1	+ 2	+ 2	+ 3	6
5 feite + 2 pte			+ 0	+ 0	+ 1	+ 1	+ 2	5
4 feite + 2 pte				+ 0	+ 1	+ 1	+ 2	4
3 feite + 1 pt					+ 0	+ 0	+ 1	3
2 feite + 1 pt						+ 0	+ 1	2
1 feite + 1 pt							+ 0	1

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

Nasien van hierdie afdeling:

- Spelling:
  - Eenwoordantwoorde word nie gepenaliseer nie, al is die spelling nie korrek nie tensy die spelling die betekenis van die woord beïnvloed en/of spelling die aspek is wat geassesseer word.
  - Waar 'n afkorting getoets word, behoort die punte op die regte plek te wees.
- Sinskonstruksies moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word soos in die instruksie aangedui.
- By meervoudigekeusevrae word die letter van die korrekte antwoord en/of die antwoord wat uitgeskryf is, as korrek aanvaar.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

Vraag	Antwoord	Punte
3.1	Deur die gebruik van die (voornaamwoord) jou / Die leser word direk aangespreek. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
3.2	Dit moedig die leser aan om die produk te koop, want dit beloof daaglikse ✓ beskerming ✓ Die kandidaat se antwoord moet fokus op die keuse van die woorde/omskrywings van die woorde <i>daaglikse</i> en <i>beskerming</i> . <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir TWEE punte aan.</i>	2
3.3	Dit impliseer dat jou vel ekstra sorg/meer beskerming teen die son in die somermaande benodig. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
3.4	Daar word verwys na jou vel wat gelukkig gehou moet word en die vrouens in die advertensie lyk gelukkig/hulle glimlag. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
3.5	ge-lu-(k)kig ✓	1
3.6	Ja Dit wys vir die leser die verskillende produkte wat die reeks aanbied wat adverteer word. ✓ OF Nee Die skrif op die produkte is nie duidelik genoeg nie. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1

3.7	Mense wat na <i>doeltreffende</i> versorgprodukte soek. ✓ Mense wat na <i>bekostigbare</i> versorgprodukte soek. ✓ Mense met 'n voorkeur vir produkte wat geskik is vir <i>veganiste</i> . ✓ Mense met 'n voorkeur vir produkte wat deur <i>Skoonheid Sonder Wreedheid</i> goedgekeur is. ✓ <i>Die kandidaat bied TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.</i>	2
3.8	Die deelteken dui 'n nuwe lettergreep/die begin van 'n nuwe lettergreep aan./lettergreepskeiding. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
		[10]

VRAAG 5: ARTIKEL

Vraag	Antwoord	Punt
5.1	ei/feite ✓	1
5.2	Dit bevat meer as een stam en 'n agtervoegsel. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
5.3	dateer ✓	1
5.4	5.4.1 Dit is nie 'n regte/letterlike baadjie wat aangetrek word nie. Dit verwys na die tyd toe SA 'n unie geword het. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
	5.4.2 Ek trek 'n baadjie aan wanneer ek koud kry. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
5.5	Kapenaars/Kapenare ✓ <i>Die kandidaat moet die persoonsnaam korrek spel.</i>	1
5.6	Dit is 'n lang e / besondere klank in 'n oop lettergreep. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
5.7	B/Anglisisme ✓	1
5.8	in ✓	1
5.9	nè ✓	1
		[10]

TOTAAL AFDELING C: 30
GROOTTOTAAL: 70